

עיקרי התכנית החדשה "מבריא" לחקר בריאות האדם

- מסלול: מבריא - מענקי מחקר ביו-רפואי
- מסלול: מבריא - מלגות פוסט-דוקטורט מחקרי לרופאים
- מסלול: מבריא - מענקי הזנק לרופא-חוקר

לקראת מחזור ההגשות הקרוב:

האתר יפתח להגשות במהלך חודש ספטמבר 2023

מועד אחרון להרשמה לתכנית: 24 באוקטובר 2023

מועד אחרון להגשה לתכנית: 7 בנובמבר 2023

הנחיות מפורטות להגשת הבקשה תפורסמנה עם פתיחת האתר להגשות

המסמך מנוסח בלשון זכר אך פונה לנשים ולגברים כאחד!

לברורים נא לפנות בכתב בלבד לכתובת: mavri@isf.org.il

רקע - תכנית מבריא

הקרן הלאומית למדע שמחה להודיע על פתיחת תכנית 'מבריא', תכנית חדשה למחקר ביו-רפואי בתחום בריאות האדם.

התכנית מבוססת על איגום משאבים של הוועדה לתכנון ותקצוב (ות"ת) של המועצה להשכלה גבוהה (מל"ג) ושל הגופים הפילנתרופיים: קרן משפחת קלרמן (The Klarman Family Foundation (KFF)) ויד הנדיב.

תכנית מבריא מהווה המשך טבעי והרחבה לתכנית המחקר ברפואה ממוקדת אישית (רמ"א - IPMP) שהפעילה הקרן בשנים האחרונות ואשר הכשירה את הדרך להעמקת קשרי המחקר הביו-רפואי בארץ בין חוקרים במוסדות מחקר ובארגוני בריאות.

מטרות העל של התכנית על מסלוליה השונים, הן להניע שינוי עמוק בהיקף ובתרבות המחקר הביו-רפואי בישראל, לחזק ולהרחיב פעילות מחקרית איכותית וברת קיימא בתחום, לטפח שיתוף פעולה בין חוקרים ממוסדות ההשכלה הגבוהה בישראל ובין רופאים בבתי חולים ממגוון תחומי דעת והתמחות, כמו גם למסד ולחזק את מעמד הרופא-החוקר בבתי החולים בישראל כמסלול העסקה וקידום מקובל ומוערך, במגמה להגדיל את מספר הרופאים-החוקרים בארץ ולתמוך ביכולתם לבנות קריירה המשלבת בין עבודה קלינית למחקר מעמיק בתחומי הביו-רפואה.

תכנית מבריא תכלול מגוון מסלולי מימון שיעניקו תמיכה לפרויקטים מחקריים ביו-רפואיים מצוינים, השתלמות מחקרית של רופאים וקידום פעילויות מחקריות, מובלות על ידי רופאים-חוקרים במעבדותיהם בבתי חולים.

שלושה מסלולים ייחודיים של תכנית מבריא המופעלים על ידי הקרן הלאומית למדע, ייפתחו להגשות בספטמבר 2023:

- א. מסלול מענקי מחקר למימון מחקרים ביו-רפואיים רחבי-היקף במגוון רחב של נושאים, הנוגעים באופן ישיר לרפואת האדם
  - ב. מסלול למלגות פוסט-דוקטורט מחקרי לרופאים
  - ג. מסלול תכנית הזנק (start-up) להקמת מעבדת מחקר עבור רופאים-חוקרים בבתי חולים ולהפעלתה
- להלן עיקרי שלושת מסלולים אלו של תכנית מבריא.

א. מסלול: מבריא-מענקי מחקר ביו-רפואי

1. רקע

מסלול מענקי מחקר יתמוך במחקר ביו-רפואי חדשני ופורץ דרך בישראל, שיביא להבנה מעמיקה של ביולוגיה של האדם ושל מנגנונים הקשורים לבריאות האדם ולמחלות אנושיות. מסלול זה מתמקד בתמיכה במחקר מצוין בעל אופי בסיסי או בעל אופק תרגומי, הנוגע באופן ישיר לתחומי הביולוגיה והבריאות של האדם, ושל תוצאותיו עשויות להיות השלכות על רפואת האדם. התכנית במהותה מתבססת על יוזמות מחקריות של החוקרים עצמם ("bottom-up research"), והינה רחבה מבחינת נושאי המחקר ומגוון הגישות המחקריות שעשויים להכלל בה. עם זאת, ראוי להדגיש כי ליבת המחקר אמורה להתמקד בהיבטים שהם ביולוגיים ורפואיים באופיים.

בשלב הנוכחי של התכנית צפויים חמישה מחזורי הגשה, כשבכל מחזור יוענקו כ-20 מענקי מחקר. המיקוד הנושאי של הקולות הקוראים ישתנה ממחזור למחזור ויפורסם לקראת כל אחד ממחזורי ההגשה.

קבלת הצעות המחקר, הערכתן ומימונן יתבססו על תהליך שיפוט תחרותי, באמצעות חברי ועדות מקצועיות וסוקרים מומחים בעלי מעמד בינלאומי בתחום, אשר יבחנו ויעריכו את הרלוונטיות הישירה של תכנית המחקר לבריאות האדם, את המצוינות המדעית של פרויקט המחקר המוצע ואת יכולותיו של המועמד לנהל מחקר עצמאי.

1.1. יעדי מסלול מענקי מחקר ביו-רפואי:

- 1.1.1.1. קידום מחקר ועידוד מצוינות בתחומי המחקר הביו-רפואי המתקדם בישראל.
- 1.1.1.2. תמיכה בחקר בריאות האדם, אשר תוצאותיו יובילו לתובנות שיתרמו לשיפור רפואת האדם, בישראל בפרט ובעולם בכלל.
- 1.1.1.3. עידוד שיתוף פעולה בין חוקרים במוסדות להשכלה גבוהה בארץ, רופאים מתחומי ידע והתמחות מגוונים וארגוני הבריאות השונים בארץ.
- 1.1.1.4. עידוד שיתופי פעולה רב-תחומיים מגוונים אשר יקדמו מחקר רפואי מכוון-אדם, למשל, בתחומי הזיהוי, טיפול, ומניעה של מצבי חולי ושיפור איכות חיים של בני אדם (לדוגמה, שיתופי פעולה בין חוקרים העוסקים בביו-רפואה ניסויית ותאורתית, רפואה, ביולוגיה חישובית, מדעי המחשב ומדעי הנתונים, הנדסה, פסיקה, כימיה, סטטיסטיקה, אפידמיולוגיה, גנטיקה ועוד).
- 1.1.1.5. הקלת הגישה של חוקרים לנתונים רפואיים ולדגימות ביולוגיות אנושיות.
- 1.1.1.6. קידום ומיסוד של הנגשת תוצאות המחקרים הנתמכים בתכנית והמידע שנאסף במסגרתם, לקהיליית החוקרים בתחום.
- 1.1.1.7. העברת ידע ותובנות שהתקבלו במסגרת המחקרים האלה באופן שיאפשר לשפר את הטיפול הרפואי בתחום.

1.2. מיקוד נושאי:

- 1.2.1. מחקר העוסק במגוון רחב של נושאים שלהם רלוונטיות ישירה לבריאות האדם ולרפואה. יודגש כי ליבת הצעת המחקר (הציר המרכזי) צריכה להתמקד בשאלה מחקרית מהותית – ביולוגית או רפואית.
- 1.2.2. שימוש במודלים בחיות ניסוי יהיה ממוקד באותם מקרים בהם יש למודל רלוונטיות מוכחת וברורה לבריאות האדם.
- 1.2.3. בנוסף לציר המרכזי של תכנית המחקר, ניתן לכלול (כמטרות-משנה) גם הרחבה והתייחסות להיבטים נוספים שאינם בהכרח חלק אופייני של מחקר במדעי החיים והרפואה (למשל, פסיכולוגיה, בריאות הציבור, היבטים אתיים, וכו'), אשר יש להם השלכות על "נושא הליבה" של המחקר.
- 1.2.4. לאור המגוון הרחב של הנושאים הקשורים ברפואת האדם, חולקו נושאי ההגשה לשתי קבוצות נושאות עיקריות, כאשר ההגשה תהיה במחזוריים דו-שנתיים (לסירוגין). בהתאם לכך, במחזור הבא ייפתחו להגשה נושאים נוספים. השינויים במיקוד התחומי במחזורי ההגשה השונים יפורסמו לקראת כל אחד ממחזורי ההגשה. להלן רשימת תחומי המחקר הנכללים במסלול מענקי מחקר ביו-רפואי בקול הקורא הנוכחי (אוקטובר 2023):

- Cancer Research
- Human Genetics
- Infection and inflammation
- Immunology
- Hematology
- Systems Biology
- Aging
- Human Development

1.3. קריטריונים להערכת הבקשות

- 1.3.1. כמקובל בכל תכניות הקרן הלאומית למדע, הצעות המחקר שתימצאנה תואמות את מטרות התכנית תעבורנה הליך שיפוט תחרותי על בסיס מצוינות מדעית, אשר מתבטאת במקוריות, חדשנות, יצירתיות ובחירה מיטבית של גישות וטכנולוגיות מחקריות.
- 1.3.2. הערכת הצעות המחקר תתבסס על שיפוט דואלי, על ידי ועדות מקצועיות בשילוב עם חוות דעת של סוקרים חיצוניים. הערכה ראשונית של ההצעות תתבצע על ידי ועדות מקצועיות

תחומיות, המורכבות מחוקרים מובילים. חלק מן ההצעות תעבורנה שיפוט והערכה במסגרת הוועדה המקצועית ולא תישלחנה לשיפוט חיצוני (בדרך כלל כ-20% מהבקשות המוגשות). יתר ההצעות תעבורנה לסיקור עמיתים על ידי סוקרים חיצוניים. על בסיס חוות הדעת של הסוקרים, תבחר הוועדה את ההצעות הזוכות ותמליץ על התקציב הראוי. עיקרי חוות הדעה יועברו למגישים יחד עם מכתבי הזכיה/דחייה.

- 1.3.3. אמנות המידה להערכת הצעות המחקר יכללו בעיקר:
  - 1.3.3.1. מקוריות המחקר והחדשנות שבו;
  - 1.3.3.2. חשיבות המחקר והשלכותיו על רפואת האדם;
  - 1.3.3.3. התאמת שיטות המחקר להשגת מטרות המחקר;
  - 1.3.3.4. קיום תכנית מפורטת להנגשת המידע שיאסף במסגרת המחקר (Data Management Plan);
  - 1.3.3.5. התאמת החוקרים הראשיים וצוות המחקר למטרות המחקר ולתכנית העבודה;
  - 1.3.3.6. הערכת הסוקרים והוועדה המקצועית לגבי העדויות להיתכנות ביצוע המחקר (למשל: הוכחת יכולת לנגישות למידע רפואי ולדוגמאות במספרים מספיקים, נגישות לתשתיות מחקר רלוונטיות, קיומם של ממצאים ראשוניים תומכים, וכד').

1.3.4. הנהלת הקרן רשאית לדחות בקשה בשלבי השיפוט השונים מנימוקים מדעיים או מנהלתיים.

הערה: בחירת הבקשות הזוכות היא על בסיס תחרותי שכולל התייחסות להתאמה לתכנית ולמצוינות מדעית בלבד. לכן, כל שיקול אחר כגון: גיל, מגדר והשתייכותו המוסדית של החוקר אינם מהווים קריטריון להערכת הצעת המחקר.

2. זכאות להגשת בקשות

2.1. זכאות אישית

2.1.1. **רשאים להגיש בקשות** חוקרים בארץ בעלי תואר PhD או MD המועסקים לפחות ב-50% משרה במוסד המוכר כזכאי להגיש לקרן (ר' סעיף 2.2 להלן) שיש להם הרשאה, יכולת והאמצעים הנחוצים להוביל מחקר מדעי באופן עצמאי לאורך כל תקופת המענק. נכללים בקטגוריה זו:

- חברים בסגל האקדמי הבכיר במוסדות להשכלה גבוהה, המוכרים על-ידי המועצה להשכלה גבוהה (מלי"ג) ו/או מתוקצבים על-ידי הוועדה לתכנון לתקצוב (ות"ת), או חוקרים שיהיו בעלי מינוי אקדמי כנ"ל במשך כל תקופת המחקר.
- חוקרים ממוסדות שאינם מוסדות להשכלה גבוהה, ובתנאי שהמוסד עומד בתנאים המפורטים בסעיף 2.2, אשר להם מינוי קבוע במוסד או חוקרים שיהיו בעלי מינוי כזה במשך כל תקופת המחקר.

2.1.2. חברי המועצה וחברי ההנהלה של הקרן אינם רשאים להגיש בקשות במסגרת תכנית זו.

2.1.3. במקרים חריגים על המוסד להגיש לקרן פניה מנומקת בבקשה לקבלת אישור מיוחד. פניות יש לשלוח אל: mavri@isf.org.il

לתשומת ליבכם: יכולת כל חוקר מגיש להוביל את המחקר המוצע באופן עצמאי היא חלק בלתי נפרד משיקולי הוועדות המקצועיות. בסמכותה של הוועדה לדחות בקשה המוגשת על-ידי חוקר שלדעתה המקצועית אינו עומד במבחן קריטריון זה. יכולת הובלת המחקר באה לידי ביטוי בין השאר בקיומם של פרסומים מדעיים הנוגעים לנושא, כמחבר יחיד או כמחבר עיקרי.

2.2. זכאות מוסדית

2.2.1. מוסדות המוכרים על-ידי הקרן הלאומית למדע שחוקריהם זכאים להגשת בקשות במסלול זה כוללים:

- מוסדות להשכלה גבוהה בישראל, המוכרים על-ידי המועצה להשכלה גבוהה (מלי"ג) או מתוקצבים על-ידי הוועדה לתכנון ולתקצוב (ות"ת)
- בתי-חולים ו/או מחלקות בבתי-חולים בישראל, המסונפים למוסד להשכלה גבוהה

- 2.2.2. מוסדות ישראלים למחקר מדעי (או מוסדות ישראלים שבהם יחידת מחקר מדעית בעלת אופי בסיסי), שאושרו על-ידי הקרן הלאומית למדע להגשת בקשות למענקים. התנאים ואופן אישור מוסד המחקר על-ידי הקרן מופיעים [בקישור זה](#).
- 2.2.3. לא ניתן לממן בקשות המוגשות על-ידי חוקרים מאגפי מחקר בחברות תעשייתיות מסחריות.

3. כללי יסוד של התכנית

- 3.1. בהגשת הצעת המחקר מאשר החוקר כי הוא מקבל על עצמו את הנחיות הקרן ואת דרכי שיפוטה.
- 3.2. תכנית המחקר תהיה מכוונת למחקר ישיר של ביולוגיה של האדם והיבטיה הרפואיים. ניתן יהיה לשלב בתוכנית ניסויים במערכות מודל רלוונטיות, כגון חיות, במקרים בהם יש להם רלוונטיות מוכחת וברורה לבריאות האדם.
- 3.3. המענקים ניתנים לתקופה של שנתיים עד ארבע שנים.
- 3.4. המענק יינתן למחקר שיתבצע בארץ ויוגש לקרן בתיאום עם רשות המחקר/המוסד בו מועסק/ים החוקר/ים ובאמצעותה. אין לצרף לבקשה חוקר מחו"ל כחוקר ראשי (במקרה הצורך, ניתן לצרף חוקר מחו"ל כמשתף פעולה).
- 3.5. בקשות עם השלכות יישומיות תתקבלנה רק אם הן בשלב הבסיסי של המחקר, אך לא בשלב הפיתוח.
- 3.6. ניתן לכלול בקשות בעלות מרכיב תרגומי. עם זאת, התכנית אינה מיועדת למימון מחקרים שהם קליניים בעיקרם ואינם מוכוונים להרחבת הידע הביולוגי, או מחקרים ביוזמה ובניהול של חברות מסחריות, או כאלה המתמקדים בפיתוח הנדסי של מכשור רפואי, וכדו'.
- 3.7. אין להגיש בקשות שמטרתן העיקרית היא: ניסויים קליניים, הכנת מאגרי מידע או מאגרי דוגמאות, פיתוח תשתיות, וכדומה.
- 3.8. **שיתוף בנתונים** - מרכיב מהותי של התכנית הוא הפקדה מהירה של מידע שיתקבל במהלך המחקר במאגרי מידע שיהיו זמינים לקהילייה המדעית. החוקרים יבחרו את המאגרים בהם יופקדו הנתונים להגשה, תוך הקפדה מירבית על שמירת אנונימיות של המשתתפים במחקר. לכשיוקם "פסיפס" כמאגר מידע לאומי בו יתאפשר לחוקרים להפקיד מידע, יידרשו החוקרים להפקיד בו את המידע שהתקבל במסגרת תכנית מבריא.
- 3.8.1. עיקרי מדיניות הקרן הלאומית למדע בתחום ההגשה:
- 3.8.1.1. הנתונים שיתקבלו במחקר, ובכלל אלה גם רצפים גנומיים, יועלו למאגר המידע עד תשעה חודשים מיום הפקת הנתונים או מיום הריצוף, מצורפים למידע בסיסי לגבי התורם (כגון מין, גיל ומחלה עיקרית).
- 3.8.1.2. על החוקרים להתחייב להפקדת הנתונים הגנומיים במאגרי מידע המפעילים מנגנון בקרה ופיקוח על הגישה למידע, כגון dbGaP, כך שתתאפשר גישה נוחה לחוקרים אחרים אך רק לאחר שהם והמוסד אליו הם משוייכים יתחייבו לשימוש נאות בנתונים.
- 3.8.1.3. במקרה של חשש לחשיפת זהות התורמים, יוגש המידע בהתייעצות עם הגורם הרפואי המתאים.
- 3.8.1.4. תובנות ביולוגיות מהמחקר יובאו לידיעת הציבור בעת הפרסום בעיתונות מקצועית.
- 3.8.1.5. הדרישה לשיתוף מידע כוללת גם נתונים שנאספו במסגרת המחקר, אך לא הגיעו לפרסום.
- 3.8.2. במסגרת תהליך ההגשה המקוון של הבקשה למענק, נדרש פירוט של תכנית הנגשת תוצאות המחקר (Data Management Plan). קיומה של תכנית הנגשה מספקת הוא תנאי הכרחי לקבלת מימון במסגרת התכנית.
- 3.8.3. כל הגופים המעורבים במחקר מתחייבים לפעול על פי ההנחיות המופיעות בחוזרי המנהל הכללי או פרסומים אחרים של משרד הבריאות. באחריות החוקרים והמוסדות להתעדכן

בהנחיות הנוגעות לכך באופן שוטף, ולפעול על פיהן. הקרן לא תישא באחריות בכל הנוגע לאופן השימוש במידע ולשיתוף בו.

3.9. החוקר מתחייב להשיג את כל האישורים הנדרשים לביצוע המחקר ולהמציאם לקרן על פי בקשתה בכל עת.

3.10. למען הסר ספק: החוקר הראשי אחראי לוודא כי מידע רפואי ודגימות רפואיות שנעשה בהם שימוש במחקר הושגו כדין ובהתאם לכללי האתיקה. על האישורים לכלול התייחסות לתכנית המסוימת להגשת תוצאות המחקר, כפי שהוגשה על-ידי החוקר/ים.

3.11. לא יופעל מענק חדש של חוקר שלא השלים את התחייבויותיו המדעיות לגבי מענק פעיל קודם באחד ממסלולי הקרן.

3.12. ניתן להגיש לקרן אך ורק בקשה השונה באופן מהותי מבקשה שהוגשה/ממומנת על-ידי הקרן או גוף אחר בארץ ו/או בחו"ל. בעצם הגשת בקשה לקרן, מתחייב החוקר שלא להגיש בקשה שדומה לה באופן מהותי לקרן או לגוף אחר בארץ ו/או בחו"ל במהלך אותה שנה אקדמית.

3.13. זכאות להגשה במקביל לבקשה או למענק פעיל בתכניות אחרות של הקרן הלאומית למדע:

3.13.1. שלושת מסלולי תכנית מבריא (מענקי מחקר, מלגות פוסט-דוקטורט מחקרי ומענקי הזנק לרופא-חוקר):

3.13.1.1. באותו מחזור הגשות, ניתן להגיש בקשה אחת בלבד למסלול אחד בלבד מבין השלושה.

3.13.1.2. חוקר שזכה במענק במסלול מענקי מחקר של תכנית מבריא יוכל להגיש בקשה חדשה למסלול זה רק החל משנת המענק האחרונה.

3.13.1.3. ניתן להיות בעל כמה מענקים פעילים של תכנית מבריא, כל עוד מדובר במענקים במסלולים שונים של התכנית המאפשרים זאת, ובתנאי שהמחקרים שונים מהותית.

3.13.2. תכנית רמ"א: חוקר שזכה במענק במסגרת תכנית רמ"א (תכנית מחקר ברפואה ממוקדת אישית), יוכל להגיש בקשה לתכנית מבריא רק החל משנת המימון האחרונה של מענק רמ"א.

3.13.3. יתר ערוצי התמיכה של הקרן הלאומית למדע:

3.13.3.1. הגשות נוספות באותו המחזור: הגשה במסגרת תכנית מבריא חוסמת הגשה לכל שאר תכניות הקרן באותו מחזור הגשות, גם אם הבקשות תהיינה שונות.

3.13.3.2. הגשות נוספות במקביל למענק פעיל קיים: ניתן להגיש בקשה במסגרת תכנית מבריא במקביל למענק פעיל בתכניות אחרות של הקרן (למעט אלה שאינן מאפשרות קיום מענק במקביל), ובתנאי שהצעות המחקר שונות מהותית (כמפורט בסעי' 3.12).

3.14. בקשה חוזרת – ניתן להגיש בקשה חוזרת לבקשה שנדחתה על-ידי הקרן במסגרת כל אחת מתכניות הקרן, פעם אחת נוספת בלבד, אלא אם צוין במכתב הדחייה כי לא ניתן להגישה שוב.

3.15. החוקרים המגישים:

3.15.1. חוקר יכול להופיע בבקשה כחוקר ראשי בלבד.

3.15.2. בקשה למענק מחקר תכלול עד ארבעה חוקרים ראשיים לכל היותר.

3.15.3. לאחר המועד האחרון להגשה לא ניתן לצרף חוקר נוסף או להסיר חוקר.

3.15.4. חוקר ראשי לשהות בשבתון/חל"ת עד למחצית מתקופת המענק. חוקר היוצא לשבתון/חל"ת חייב לידע את הקרן על תאריכי היציאה והחזרה, ולאשר שיוכל לנהל את המחקר גם בתקופת העדרו. אם מסיבה כלשהי לא יוכל לנהל את המחקר בתקופה זו, עליו למנות ממלא מקום ולקבל את אישור הקרן על כך. הארכת השבתון/חל"ת מעבר לתקופה זו תביא לסגירת המענק.

3.16. הקרן עשויה לשלוח את הבקשה (או חלקה) לגורמים חיצוניים, שאינם קשורים לתהליך השיפוט, הפונים לקרן כמממנים פוטנציאליים. בכל מקרה, העברת הבקשה כני"ל תעשה כנגד התחייבות הגורם החיצוני לשמור על סודיות המידע.

3.17. לקרן אין ענין ועמדה בכל הקשור לקניין רוחני ולתמלוגים הנובעים מתוצרי המחקרים הממומנים.

3.18. כל חריגה מכללים אלה טעונה אישור מראש ובכתב מהקרן.

4. תקציב הבקשה

- 4.1. טווח המימון למחקר בתכנית זו הינו בין 2,000,000-4,000,000 ש"ח, לתקופה של עד ארבע שנים.
- 4.2. על החוקרים לבקש את הסכום הריאלי הדרוש לביצוע המחקר ולנמק את סעיפי התקציב הדרושים.
- 4.3. וועדת השיפוט תבחן את ההלימה בין התקציב המבוקש לצרכי המחקר והיקפו. חוסר התאמה בין תכנית העבודה לתקציב המבוקש עלול לפגוע בסיכויי הזכייה של הבקשה.
- 4.4. במסגרת פירוט תקציב המחקר וההצדקה לסעיפיו יש לכלול את הפרטים הבאים (מעבר לסעיפים הרגילים בהצעות מחקר):
  - 4.4.1. העלויות המשוערת של האנליזות המתוכננות, כולל מספרים מקורבים של דוגמאות ונפחי מידע צפויים.
  - 4.4.2. פירוט והצדקת העלויות הצפויות של הנגשת הנתונים הרפואיים מתוך מאגרי מידע וקבלת דגימות רקמה הנחוצות למחקר.
  - 4.4.3. ניתן לכלול בהצעת המחקר גם בקשה למימון ציוד ייעודי הספציפי לתכנית המחקר, בעלות של עד 50% מסך כל התקציב המבוקש.
- 4.5. כללי תקצוב הבקשות דומה לכללים ביתר תכניות הקרן.

ב. מסלול מבריא - מלגות פוסט-דוקטורט מחקרי לרופאים

1. רקע

- 1.1. מטרת מסלול המלגות לפוסט-דוקטורט מחקרי לרופאים הינה לקדם הכשרה מעמיקה לרופאים לאחר תקופת ההתמחות, בה ירכשו הכשרה, מיומנויות וניסיון מחקרי משמעותי במעבדות מחקר מצטיינות בישראל, אשר יאפשרו להם לפתח בהמשך קריירה של רופא-חוקר עצמאי. לפיכך, תכנית זאת מיועדת בעיקר לרופאים-חוקרים שיש להם עניין בפעילות רפואית מחקרית עתידית, וכוונה לקיים השתלמות זאת במוסד מחקר מתאים בישראל. מצופה כי עם תום תקופת ההשתלמות יוכלו רופאים-חוקרים אלה להקים מעבדת מחקר בבתי חולים או במוסדות מחקר כחוקרים עצמאיים.
- 1.2. בשלב זה צפויים חמישה מחזורי הגשה, החל ממחזור הגשות הקרוב.
- 1.3. על המוסד המארח שבו יתקיים המחקר הפוסט-דוקטוראלי להיות מוסד מחקר בישראל (בדרך כלל, אוניברסיטה) שחוקריו רשאים להגיש בקשות לקרן הלאומית למדע.
- 1.4. קבלת הצעות המחקר, הערכתן ומימונן יתבססו על תהליך שיפוט תחרותי כמקובל בקרן. במהלך השיפוט תיבחן מידת התאמת הרופא-החוקר המגיש למסלול זה, הרלבנטיות הישירה של המחקר לבריאות האדם, המצוינות המדעית של פרויקט המחקר המוצע והתאמתו של המנחה והמעבדה להכשרת הרופא-החוקר.
- 1.5. יעדי מסלול המלגות:
  - 1.5.1. לתרום תרומה משמעותית להעלאת מספר הרופאים בארץ שיתמחו במחקר ביו-רפואי מעמיק ויהוו את חוד החנית של הרופאים-החוקרים בישראל, זאת באמצעות עידוד ההשתלמות של רופאים במחקר חדשני ופורץ דרך לאחר ההתמחות. לכן, מצופה שהמועמדים שבחרו במסלול זה ימשיכו לעסוק במחקר מדעי בשילוב עם עיסוק קליני לאחר תקופת הפוסט-דוקטורט.
  - 1.5.2. לקדם רופאים צעירים מצטיינים בישראל שיש להם עניין במחקר ביו-רפואי ולאפשר להם להתמסר להשתלמות שתסייע ברכישת מיומנויות מחקר מעמיקות, ותוביל לעצמאות מחקרית מקצועית ולפיתוח קריירה של רופא-חוקר בבית חולים או במוסדות מחקר.

- 1.5.3. קידום מחקר ועידוד מצוינות בתחומי המחקר הביו-רפואי המתקדם בישראל.
- 1.5.4. תמיכה במחקר מבוסס-אדם אשר תוצאותיו יובילו לתובנות שיתרמו לשיפור רפואת האדם בישראל בפרט ובעולם בכלל, ולשיפור העברת הידע בין מעבדות המחקר לבין מטופלים מחד והרופאים המטפלים, מאידך.
- 1.5.5. קידום ומיסוד של הנגשת תוצאות המחקרים הנתמכים על ידי התכנית והמידע שנאסף במסגרתם, לקהיליית החוקרים והרופאים המטפלים בתחום.

1.6. מיקוד נושאי

- 1.6.1. מחקר העוסק במגוון רחב של נושאים שלהם רלבנטיות לבריאות האדם ולרפואה. יודגש כי ליבת הצעת המחקר צריכה להתמקד בשאלה מחקרית מהותית בעלת אופי ביולוגי או רפואי, אשר תתרום להבנה המדעית בתחום המחקר.
- 1.6.2. שימוש במודלים בחיות ניסוי יהיה ממוקד באותם מקרים בהם יש למודל רלבנטיות מוכחת וברורה לבריאות האדם.
- 1.6.3. בהשתלמות יינתן דגש על רכישת מיומנויות חקר בתחומים מרכזיים בביו-רפואה.
- 1.6.4. בנוסף "לציר המרכזי" של תכנית המחקר, ניתן לכלול בהצעה גם הרחבה והתייחסות להיבטים נוספים שאינם בהכרח חלק אופייני של מחקר במדעי החיים והרפואה (למשל, פסיכולוגיה, בריאות הציבור, היבטים אתיים, וכו'), אשר יש להם השלכות על "נושא הליבה" של המחקר.
- 1.6.5. קריטריונים לבחירת הזוכים במלגה

- הצטיינות אישית של הרופא-החוקר המגיש;
- התאמתו למסלול רופא-חוקר (כפי שעולה מהישגים בעבר וממכתבי ממליצים)
- ניסיונו המחקרי;
- איכות תכנית המחקר לתקופת הפוסט-דוקטורט והפוטנציאל של הרופא-החוקר לפתח קריירה של רופא-חוקר עצמאי;
- תילקח בחשבון גם התרומה הצפויה של המנחה/ים ושל מוסד המחקר בו אמורה להתבצע ההשתלמות כמובילים בתחום, והתאמתם לביצוע המחקר המוצע ולהכשרת הרופא-החוקר.
- כחלק מהליך השיפוט ייתכן והמועמדים יזומנו לראיון אישי.
- המלגות מיועדות לרופאים מצטיינים במיוחד, בעלי תואר MD או MD-PhD, אשר במועד ההגשה לתכנית סיימו את התמחותם או עומדים לסיימה לפני מועד התחלת המענק. זאת, בשאיפה כי ההשתלמות הפוסט-דוקטורלית תהיה מותאמת ומשולבת במסלול ההכשרה הקלינית של המגיש, ובדרך כלל תתקיים במהלך חמש השנים הראשונות שלאחר השלמת ההתמחות.

הערה: בחירת הבקשות הזוכות היא על בסיס תחרותי שכולל התייחסות להתאמה לתכנית ולמצוינות מדעית בלבד. לכן, כל שיקול אחר כגון: גיל, מגדר והשתייכותו המוסדית של החוקר, אינם מהווים קריטריון להערכת הצעת המחקר.

2. זכאות להגשת בקשות

2.1. זכאות אישית

2.1.1. רשאים להגיש לתכנית זו:

- רופאים בעלי תואר MD או MD-PhD
  - רופאים לאחר השלמת כל ההתמחויות, ובכלל אלה התמחויות במקצועות הבסיס והתמחויות במקצועות העל (במידה ויש כאלה), אשר סיימו את התמחותם בשנים האחרונות (בדרך כלל, בתוך חמש השנים שקדמו למועד ההגשה לתכנית), או העומדים לסיים את ההתמחות לפני מועד התחלת המענקים.
  - רופאים שטרם זכו במענק מחקר בקרן.
- 2.1.2. הזוכים במלגה יידרשו להציג אישור על סיום ההתמחות עד מועד תחילת תקופת המענק.
- 2.1.3. המנחה בפוסט-דוקטורט חייב להיות חוקר פעיל בעל ניסיון קודם בהנחיית תלמידים לתארים מתקדמים.

2.1.4. בקשות חריגות בנוגע לזכאות האישי תוגשנה לקרן בכתב ותישקלנה לגופן. פניות כאלה יש לשלוח אל: mavri@isf.org.il.

2.2. זכאות מוסדית

2.2.1. ההשתלמות תיעשה במעבדת מחקר במוסד מחקר הזכאי להגיש בקשות לקרן, ובהנחיית מנחה שהביע הסכמה להנחות את הרופא-החוקר במהלך תקופת הפוסט-דוקטורט.

2.2.2. הגשת המועמדות תעשה באמצעות מוסד המחקר אליו משויך המנחה המיועד של הרופא-החוקר המגיש בתקופת הפוסט-דוקטורט.

2.2.3. מוסדות המוכרים על-ידי הקרן הלאומית למדע שחוקריהם זכאים להגשת בקשות במסלול זה כוללים:

- מוסדות להשכלה גבוהה בישראל, המוכרים על-ידי המועצה להשכלה גבוהה (מל"ג) או מתקצבים על-ידי הוועדה לתכנון ותקצוב (ות"ת)
- בתי חולים ו/או מחלקות בבתי חולים בישראל, המסונפים למוסד להשכלה גבוהה
- מוסדות ישראלים למחקר מדעי (או מוסדות ישראלים שבהם יחידת מחקר מדעית בעלת אופי בסיסי), שאושרו על-ידי הקרן הלאומית למדע להגשת בקשות למענקים. התנאים ואופן אישור מוסד המחקר על-ידי הקרן מופיעים [בקישור זה](#).

3. כללי יסוד של התכנית

3.1. בעצם הגשת הצעת המחקר מאשר הרופא החוקר המגיש כי הוא מקבל על עצמו את הנחיות הקרן ואת דרכי שיפוט.

3.2. המענק יינתן למחקר שיתבצע בארץ ובתיאום עם רשות המחקר/המוסד שבו מועסק המנחה המיועד.

3.3. מענקי תכנית זו מיועדים למימון מלגת המחייה לרופא-החוקר. על המנחה מוטל לספק את התשתית, הציוד והתקציב למחקר המיועד.

3.4. בהגשת הבקשה, מתחייבים הרופא-החוקר המגיש, המנחה והמוסד המגיש להשיג את כל האישורים הנדרשים לביצוע המחקר, אשר באחריותם.

3.5. **תקופת המלגה למחזור ההגשות הנוכחי:** מלגות המחייה ניתנות לשנה או לשנתיים, בהתאם לבקשת הרופא-החוקר המגיש, החלטת הוועדה והזמינות התקציבית. מלגת מחייה לשנתיים ניתנת עבור שנת הלימודים האקדמית תשפ"ה, המתחילה באוקטובר 2024, ועבור שנת הלימודים האקדמית תשפ"ו המתחילה באוקטובר 2025.

3.6. מספר המלגות: מדי שנה יוענקו כ-6 מלגות פוסט-דוקטורט.

3.7. לא יתאפשר כפל מימון של שכר כלשהוא או מלגת מחייה לרופא-החוקר מכל מענק שהוא של הקרן הלאומית למדע. לבקשות חריגות יש לפנות אל mavri@isf.org.il.

3.8. לא ניתן להגיש בקשה למלגה בתכנית הפוסט-דוקטורנטים במקביל להגשת בקשה לתכנית אחרת של הקרן.

3.9. בקשות חריגות בנוגע לזכאות להגשה תוגשנה לקרן בכתב ותישקלנה לגופן. פניות יש לשלוח אל: mavri@isf.org.il.

3.10. **בקשה חוזרת** – רופא-חוקר שהגיש בקשה לתכנית זו ולא זכה יוכל להגיש בקשה במסגרת התכנית פעם אחת נוספת.

3.11. הרופא-החוקר המגיש:

3.11.1. הבקשה תוגש על-ידי רופא-חוקר **יחיד**.

3.11.2. הרופא-החוקר יכול להגיש בקשה אחת בלבד במחזור בתכנית זו.

3.11.3. המענק מיועד לרופאים חוקרים בארץ בעלי תואר MD ולאחר התמחות.

3.11.4. רופא-חוקר שזכה במענק בתכנית יכול להגיש בקשה נוספת בשנת המלגה האחרונה ובכך להאריך את השתלמותו במידה ויזכה שוב. אולם, תיתכן עדיפות למועמדים שטרם זכו במלגה בתכנית, בהתאם לתקציב הזמין ולפי שיקול דעת הקרן.

- 3.11.5. אם לאחר ההגשה לקרן, לא יוכל הרופא-החוקר המגיש לבצע את המחקר המוצע או שהמנחה לא יוכל להנחותו, מסיבה כלשהי (עזיבת הארץ, פרישה, שינוי מעמד אקדמי וכד'), יש לעדכן על כך את הקרן מיידית.
- 3.11.6. הרופא-החוקר המגיש והמנחה המיועד מוחזקים על-ידי הקרן כאחראים על הבקשה למלגה.
- 3.11.7. הבקשה נשפטת על פי המתכונת שבה הוגשה לקרן; לכן, מימונה מותנה בכך שלא נעשה בה שינוי כלשהו לאחר אישור המימון. מסיבה זו:
- 3.11.7.1. המלגה ניתנת לרופא-החוקר המגיש, רשומה על שמו ומחייבת את שיתופו במשך כל תקופת המימון. לפיכך, לא ניתן לשנות את סטטוס הרופא-החוקר במלגה, להקפיא את המלגה או להעבירה לחוקר אחר מסיבה כלשהי.
- 3.11.7.2. פרישה של המנחה מהנחיית המחקר, מכל סיבה שהיא, תביא להפסקת המלגה. במקרה כזה יש לעדכן את הקרן מיד.
- 3.11.7.3. פרישה של הרופא-החוקר המגיש מביצוע המחקר, מכל סיבה שהיא, תביא להפסקת המלגה. במקרה כזה יש לעדכן את הקרן מיד.
- 3.11.7.4. רופא-חוקר אשר המנחה שלו עובר למוסד אחר זכאי להעביר את המלגה למוסד החדש, ובלבד שמוסד זה נמצא ברשימת המוסדות שחוקריו זכאים להגיש בקשות לקרן. במקרה כזה יש לקבל את הסכמת שני המוסדות וליידע את הקרן מיד.
- 3.11.7.5. רופא-חוקר אינו רשאי לשהות בשבתון/חל"ית בתקופת קבלת המלגה.
- 3.12. הקרן עשויה לשלוח את הבקשה (או חלקה) לגורמים חיצוניים, שאינם קשורים לתהליך השיפוט, הפונים לקרן כמממנים פוטנציאליים. בכל מקרה, העברת הבקשה כני"ל תעשה כנגד התחייבות הגורם החיצוני לשמור על סודיות המידע.
- 3.13. לקרן אין עניין ועמדה בכל הקשור לקניין רוחני ולתמלוגים הנובעים מתוצרי המחקרים הממומנים.
- 3.14. בקשות עם השלכות יישומיות תתקבלנה רק אם הן בשלב הבסיסי של המחקר, אך לא בשלב הפיתוח. ניתן לכלול בקשות בעלות אופי תרגומי (מחקר מדעי המהווה המשך למחקר הבסיסי, והמאופיין בהיותו מונע על-ידי כוונה להגדיל את הסבירות ליישום הידע שנרכש במהלך המחקר הבסיסי).
- 3.15. אין להגיש בקשות שמטרתן העיקרית היא: ניסויים קליניים, הכנת מאגרי מידע או מאגרי דוגמאות, פיתוח תשתיות, וכדומה.
- 3.16. כל חריגה מכללים אלה טעונה אישור מראש ובכתב מהקרן.

4. תקציב הבקשה

- 4.1. סכום המלגה עבור פוסט-דוקטורט בארץ יהיה עד 150,000 ₪ לשנה למלגה. גובה המלגה יקבע בהתאם להחלטת הוועדה ולזמינות תקציבית.
- 4.2. המלגות תוענקה עבור שנת הלימודים האקדמית תשפ"ה (2024-2025) ושנת הלימודים האקדמית תשפ"ו (2025-2026), לזוכים במלגה לשנתיים.
- 4.3. מענקי תכנית זו מיועדים למימון מלגת המחייבה לרופא-החוקר המגיש. על המנחה מוטל לספק את התשתית, הציוד והתקציב למחקר המיועד.
- 4.4. קבלת תוספת למלגה ממקורות אחרים:
- התכנית מאפשרת קבלת הגדלה של גובה המלגה על ידי המעבדה המארחת או באמצעותה, כפוף למגבלות הבאות:
- 4.4.1. לא ניתן לקבל תוספת למלגה מתוך תקציב מענקים אחרים של הקרן הלאומית למדע.
- 4.4.2. בקבלת מלגה נוספת ממקורות אחרים, על הרופא-החוקר לידע את הקרן על כך באופן מידי, ולקבל את אישורה.
- 4.4.3. קבלת תוספת כאמור אינה משנה את התחייבויות הרופא-החוקר והמנחה המיועד, על פי הנחיות הקרן.

4.4.4. **עבודה נוספת בתקופת ההשתלמות:** הרופא-החוקר המגיש מתחייב להקדיש את כל זמנו לעיסוק במחקר ולא לעסוק בעבודה נוספת בתקופת ההשתלמות, למעט יום, או לכל היותר יומיים בשבוע, שיוקדשו לעבודה קלינית.

4.4.5. במקרה של נסיבות חריגות יש לפנות בכתב לאישור הקרן. הפניות תישקלנה לגופן.

4.5. הקרן רשאית להקטין או להפסיק את ההקצבה במקרה שיופר אחד מן הכללים הנ"ל.

4.6. כל חריגה מהסעיפים הנ"ל טעונה את אישור הקרן מראש ובכתב.

ג. מסלול מבריא - מענקי הזנק לרופא-חוקר

1. רקע

מסלול ההזנק (start-up) של תכנית מבריא מכוון לסייע בהקמת מעבדת מחקר בבתי חולים ולתמוך במחקר שיתבצע בה לאחר הקמתה, בהובלת רופא-חוקר אשר מסוגל ומעוניין לפתח קריירה משולבת של רופא-חוקר עצמאי (Physician-Scientist). מסלול זה מאפשר תמיכה באמצעות מענק מחקר וכן מענק להשתתפות ברכישת ציוד מדעי ייעודי שימוקם במעבדת המחקר הנ"ל וישמש את הרופא-חוקר החדש. מטרת מסלול ההזנק הינה חיזוק והרחבה של פעילות מחקרית איכותית וברת קיימא בבתי החולים בישראל בהובלת רופאים-חוקרים.

המיקוד הנושאי של מסלול זה הינו מחקר בעל אופי בסיסי או תרגומי, הנוגע באופן ישיר לתחומי הביולוגיה והבריאות של האדם, ושל תוצאותיו עשויות להיות השלכות על רפואת האדם. התכנית במהותה מתבססת על יוזמות מחקריות של הרופאים-חוקרים עצמם ("bottom-up research"), והינה רחבה מבחינת נושאי המחקר ומגוון הגישות המחקריות שעשויים להכלל בה. עם זאת, ראוי להדגיש כי ליבת המחקר שימומן במסגרת מסלול זה אמורה להתמקד בהיבטים שהם ביולוגיים ורפואיים באופיים.

בשלב הנוכחי של התכנית צפויים חמישה מחזורי הגשה, כשבכל מחזור יוענקו כ-4 מענקי הזנק להקמת מעבדת מחקר לרופאים-חוקרים בבתי חולים. קבלת הצעות המחקר, הערכתן ומימונן יתבססו על תהליך שיפוט תחרותי, באמצעות חברי ועדות וסוקרים מומחים בעלי מעמד בינלאומי בתחום, אשר יבחנו ויעריכו הן את הרלבנטיות הישירה של תכנית המחקר לבריאות האדם, את המצוינות המדעית של פרויקט המחקר המוצע ואת יכולותיו של המועמד להקים מעבדת מחקר ולנהל מחקר עצמאי בשילוב עם עבודה קלינית.

1.1 יעדי התכנית:

- 1.1.1 חיזוק והרחבה של פעילות מחקרית איכותית וברת קיימא בבתי החולים בישראל בהובלת רופאים-חוקרים, במגמה שיתרמו תרומה משמעותית מניסיונם הקליני לקידום מחקר בתחומי בריאות האדם, תוך קידום שיתוף הפעולה עם האקדמיה.
- 1.1.2 מיסוד וחיזוק מעמד הרופא-חוקר בבתי החולים בישראל, כמסלול העסקה וקידום מקובל ומוערך בבתי החולים, במגמה להגדיל את מספר הרופאים-החוקרים בארץ ולתמוך ביכולתם לבנות קריירה המשלבת בין עבודה קלינית למחקר מעמיק בתחומי הביו-רפואה.
- 1.1.3 קידום מחקר ועידוד מצוינות בתחומי המחקר הביו-רפואי המתקדם בישראל.
- 1.1.4 תמיכה בחקר בריאות האדם, אשר תוצאותיו יובילו לתובנות שיתרמו לשיפור רפואת האדם, בישראל בפרט ובעולם בכלל.
- 1.1.5 קידום ומיסוד של הנגשת תוצאות המחקרים הנתמכים במסגרת התכנית והמידע שנאסף במסגרתם לקהיליית החוקרים בתחום.

1.2 מיקוד נושאי:

- 1.2.1 מחקר העוסק במגוון רחב של נושאים שלהם רלבנטיות ישירה לבריאות האדם ולרפואה. יודגש כי ליבת הצעת המחקר (הציר המרכזי) צריכה להתמקד בשאלה מחקרית מהותית - ביולוגית או רפואית.
- 1.2.2 שימוש במודלים בחיות ניסוי יהיה ממוקד באותם מקרים בהם יש למודל רלבנטיות מוכחת וברורה לבריאות האדם.

1.2.3 בנוסף לציר המרכזי של תכנית המחקר, ניתן לכלול (כמטרות-משנה) גם הרחבה והתייחסות להיבטים נוספים שאינם בהכרח חלק אופייני של מחקר במדעי החיים והרפואה (למשל, פסיכולוגיה, בריאות הציבור, היבטים אתיים, וכו'), אשר יש להם השלכות על "נושא הליבה" של המחקר.

1.3 אמות המידה להערכת הצעת המחקר: כמקובל בכל תכניות הקרן הלאומית למדע, הצעות המחקר

- 1.3.1 שנמצאו תואמות את מטרות התכנית תעבורנה הליך שיפוט תחרותי על בסיס:
- 1.3.2 מצוינות מדעית, הרמה והחדשנות המדעית של הבקשה למענק המחקר;
- 1.3.2 כישוריו ויכולותיו של הרופא-חוקר להקים ולנהל מעבדת מחקר עצמאית בשילוב מושכל עם עבודתו הקלינית;
- 1.3.3 נחיצותו וחשיבותו של הציוד המבוקש לתחום מחקר של הרופא-חוקר;
- 1.3.4 התאמת התשתית המוסדית שהועמדה לרשות הרופא-חוקר על ידי בית החולים לביצוע המחקר המוצע;
- 1.3.5 עלות/תמורה של מערכת הציוד המבוקשת, בהשוואה למערכות ציוד חלופיות;
- 1.3.6 הנהלת הקרן רשאית לדחות בקשה בשלבי השיפוט השונים מנימוקים אדמיניסטרטיביים.

לתשומת ליבכם:

- יכולת הרופא-חוקר המגיש להוביל את המחקר המוצע באופן עצמאי היא חלק בלתי נפרד משיקולי הוועדות המקצועיות. בסמכותה של הוועדה לדחות בקשה המוגשת על-ידי רופא-חוקר שאינו עומד לדעתה במבחן קריטריון זה. יכולת הובלת המחקר באה לידי ביטוי בין השאר בקיומם של פרסומים מדעיים הנוגעים לנושא, כמחבר יחיד או כמחבר עיקרי.
- בחירת הבקשות הזוכות היא על בסיס תחרותי שכולל התייחסות להתאמה לתכנית ולמצוינות מדעית בלבד. לכן, כל שיקול אחר כגון: גיל, מגדר והשתייכותו המוסדית של החוקר אינם מהווים קריטריון להערכת הצעת המחקר.

2. זכאות להגשת בקשות

2.1 זכאות הגשה אישית

2.1.1 **רשאים להגיש בקשות** רופאים בעלי תואר MD (או MD/PhD), המועסקים (או יועסקו בתקופת המענק) בבית חולים המוכר כזכאי להגיש בקשות לקרן הלאומית למדע, שיש להם ההכשרה הראויה והאמצעים הנחוצים להוביל מחקר מדעי באופן עצמאי לאורך כל תקופת המענק, והעונים לקריטריונים הבאים:

2.1.1.1 התכנית מיועדת לרופאים בתחילת דרכם כרופאים-חוקרים באחד מבתי החולים בישראל. זאת, בשאיפה כי הגשת הבקשה תהיה מותאמת ומשולבת במסלול ההכשרה הקלינית של המגיש, ובדרך כלל במהלך 5 השנים הראשונות שלאחר השלמת כל ההתמחויות, ובכלל אלה התמחויות במקצועות הבסיס והתמחויות במקצועות העל (במידה ויש כאלה). בכל מקרה – תנאי יסוד לכניסה למסלול זה הינו הצגת אישורים ותכניות מפורטות לגבי שילוב הפעילות המחקרית בפעילות הקלינית בבית החולים, כמפורט בסעי' 3 בהמשך ההנחיות). התייחסות לשילוב תכנית ההזנק בתכנית הפעילות הקלינית הצפויה תצורף לבקשת המענק.

2.1.1.2 הגשה לתכנית ההזנק כרוכה בקיום הכשרה מחקרית קודמת של שנתיים לפחות (לדוגמא: PhD מחקרי, פוסט-דוקטורט מחקרי, תכנית מורחבת של מדעי יסוד או הכשרה דומה).

2.1.1.3 הגשת מועמדות לתוכנית זאת כרוכה בהשתייכות המועמד "למסלול האקדמי הרגיל", (ולא למסלול הקליני) בביה"ס לרפואה אליו משתייך המועמד.

2.1.1.4 בית החולים מתחייב להמשיך להעסיק את הרופא המגיש לאורך כל תקופת המענק במשרה מלאה כאשר היקף הפעילות הקלינית של המועמד מוגבלת לעד 50%, ויתרת הזמן שמורה לצורך הפעילות המחקרית.

2.1.2 ניתן לזכות במענק הזנק פעם אחת בלבד. ניתן להגיש מחדש בקשה שנדחתה, עד פעמיים נוספות (במחזורי הגשה שונים) ובתנאי שתוגש במהלך תקופת הזכאות, כמוזכר לעיל.

2.1.3 חברי המועצה וחברי ההנהלה של הקרן אינם רשאים להגיש בקשות במסגרת תכנית זו.

2.1.4. במקרים חריגים או מועמדים שאינם עומדים בכל תנאי הזכאות וההנחיות של הקרן, רשאים המוסד ו/או המועמד להגיש לקרן פנייה מנומקת בבקשה לשקול קבלת אישור מיוחד. פניות כאלה יש לשלוח אל: mavri@isf.org.il

2.2 זכאות הגשה מוסדית

- 2.2.1 בתי חולים ו/או מחלקות בבתי חולים, המסונפים למוסד להשכלה גבוהה בישראל.
- 2.2.2 בית החולים מתחייב לדאוג לקיומם של תנאים מיטביים לביצוע המחקר ולייעד תשתיות לפעילות המחקרית של המגיש ובכלל זה – שטחי המעבדה, שרותי מחקר, תשתיות ציוד וכד'.

3. כללי יסוד של התכנית

3.1 בהגשת הצעת המחקר מאשר הרופא-החוקר כי הוא מקבל על עצמו את הנחיות הקרן ואת דרכי שיפוטה.

3.2 תכנית המחקר שנכללת בבקשה תהיה מכוונת למחקר ישיר של ביולוגיה של האדם והיבטיה הרפואיים. ניתן יהיה לשלב בתוכנית ניסויים במערכות מודל רלבנטיות כגון חיות במקרים בהם יש להם רלבנטיות מוכחת וברורה לבריאות האדם.

3.3 המענק יינתן לרופא-החוקר המגיש כמענק הזנק אישי לצורך סיוע בהקמת מעבדה, רכישת ציוד ומימון מחקר אשר יתבצע במעבדה זו בבית חולים בארץ.

3.4 אין להגיש בקשה עבור חוקר מחו"ל.

3.5 ניתן להגיש בקשות בעלות מרכיב תרגומי. עם זאת, התכנית אינה מיועדת למימון מחקרים שהם קליניים בעיקרם ואינם מוכוונים להרחבת הידע הביולוגי הרלבנטי, או מחקרים המתקיימים ביוזמה ובניהול של חברות מסחריות, או כאלה המתמקדים בפיתוח הנדסי של מכשור רפואי.

בקשות שיש להן השלכות יישומיות פוטנציאליות לתקבלנה רק אם הן ממוקדות בשלב הבסיסי של המחקר, ולא בשלב הפיתוח.

3.6 אין להגיש בקשות שמטרתן העיקרית היא: ניסויים קליניים, הכנת מאגרי מידע או מאגרי דוגמאות, פיתוח תשתיות, וכדומה.

3.7 הנגשת נתונים - מרכיב מהותי של התכנית הוא הפקדה מהירה של מידע שיתקבל במהלך המחקר במאגרי מידע שיהיו זמינים לקהילייה המדעית. החוקרים יבחרו את המאגרים בהם יופקדו הנתונים להנגשה, תוך הקפדה מרבית על שמירת אנונימיות של המשתתפים במחקר. לכשיוקם מאגר מידע לאומי מתאים בו יתאפשר לחוקרים להפקיד מידע, יידרשו החוקרים להפקיד בו את המידע שהתקבל במסגרת תכנית מבריא.

3.7.1 עיקרי מדיניות הקרן הלאומית למדע בתחום ההנגשה:

3.7.1.1 כל הגופים המעורבים במחקר מתחייבים לפעול על פי ההנחיות המופיעות בחוזרים המעודכנים של משרד הבריאות בתחום שיתוף במידע רפואי ושימושים משניים במידע בריאות. באחריות החוקרים והמוסדות להתעדכן בהנחיות הנוגעות לכך באופן שוטף, ולפעול על פיהן. הקרן לא תישא באחריות כלשהי בכל הנוגע לאופן השימוש במידע ולשיתוף בו.

3.7.1.2 הנתונים שיתקבלו במחקר, ובכלל אלה גם רצפים גנומיים ומידע רלבנטי אחר, יועלו למאגרי מידע עד תשעה חודשים מיום הפקת הנתונים או מיום הריצוף, מצורפים למידע בסיסי לגבי התורם (כגון מין, גיל ומחלה עיקרית באופן מותמם).

3.7.1.3 על החוקרים להתחייב להפקדת הנתונים הגנומיים במאגרי מידע המפעילים מנגנון בקרה ופיקוח על הגישה למידע, כגון dbGaP, כך שתתאפשר גישה נוחה לחוקרים אחרים וזאת לאחר שהם והמוסד אליו הם משוייכים יתחייבו לשימוש נאות בנתונים.

3.7.1.4 תובנות ביולוגיות מהמחקר יובאו לידיעת הקהיליה המדעית בעת הפרסום בעיתונות מקצועית.

3.7.1.5 הדרישה לשיתוף מידע כוללת גם נתונים רלבנטיים שנאספו במסגרת המחקר, אך לא נכללו בפרסומים.

3.7.2 במסגרת תהליך ההגשה המקוון של הבקשה למענק, נדרש פירוט של תכנית הנגשת תוצאות המחקר (Data Management Plan). קיומה של תכנית הנגשה מספקת הינו תנאי הכרחי לקבלת מימון במסגרת התכנית.

3.8 הבקשה תוגש לקרן בתיאום עם רשות המחקר של בית החולים בו מתעתד הרופא-החוקר להקים את מעבדתו ובאמצעותה.

3.9 מסלול זה אינו מיועד להשתתפות ברכישת ציוד מחלקתי/מוסדי.

3.10 כל חריגה מכללים אלה טעונה אישור מראש ובכתב מהקרן.

3.11 משך המענק :

3.11.1 המענק ניתן לשלוש שנים, עם אפשרות להארכת המענק והמימון לשנתיים נוספות. לקראת סיום תקופת שלוש השנים הראשונות של המענק (שלב א'), יוגש דוח התקדמות הכולל גם תכנית לשנתיים הנוספות (שלב ב').

3.11.2 ההמשך לשנתיים הנוספות יותנה בבדיקה יסודית ואישור דוח ההתקדמות, תוך התייחסות להיבטים הבאים :

- הישגי המחקר במהלך שלוש השנים הראשונות
- איכות תכניות המחקר לקראת המשך לשנתיים נוספות
- בחינת תנאי העבודה שעומדים לרשותו של הרופא-חוקר והשילוב בפועל בין הפעילות הקלינית והפעילות המחקרית (במהלך שלב א' ולקראת שלב ב' של המענק).

3.12 הרופא החוקר המגיש ורשות המחקר מתחייבים להשיג את כל האישורים הנדרשים לביצוע המחקר ולהמציאם לקרן על פי בקשתה בכל עת.

3.13 למען הסר ספק: החוקר הראשי אחראי לוודא כי מידע רפואי ודגימות רפואיות שנעשה בהם שימוש במחקר הושגו כדיון ובהתאם לכללי האתיקה. על האישורים לכלול התייחסות לתכנית המסוימת להגשת תוצאות המחקר, כפי שהוגשה על-ידי החוקר.

3.14 לא יופעל מענק (חדש או המשך) של רופא-חוקר שלא השלים את התחייבויותיו המדעיות לגבי מענק פעיל קודם באחד ממסלולי הקרן.

3.15 ניתן להגיש לקרן אך ורק בקשה השונה באופן מהותי מבקשה שהוגשה/ממומנת על-ידי הקרן או גוף אחר בארץ ו/או בחו"ל. בעצם הגשת בקשה לקרן, מתחייב החוקר שלא להגיש בקשה דומה לבקשה אחרת שהוגשה ו/או תוגש לגוף אחר באותה שנה אקדמית (ו/או שעדיין נמצאת בתהליך שיפוט).

3.16 אם הרופא-חוקר מגיש בקשות שונות, העוסקות באותו תחום דעת כללי, לגופים שונים במהלך אותה שנה אקדמית, חובה עליו לדווח על כך לקרן, לפרט ולהבהיר בקובץ המתאים את ההבדלים המהותיים בין הבקשה המוגשת לבין הבקשות האחרות ו/או המענקים הפעילים שיש לרופא-חוקר. על ההבדלים בין הבקשות להיות ברורים. בקשה שתימצא דומה למחקר ממומן או לבקשה שהוגשה במקביל תידחה.

3.17 זכאות להגשה במקביל לבקשה או למענק פעיל בתכניות אחרות של הקרן הלאומית למדע:

3.17.1 שלושת מסלולי תכנית מבריא (מענקי מחקר, מלגות פוסט-דוקטורט מחקרי ומענקי הזנק לרופא-חוקר):

3.17.1.1 באותו מחזור הגשות, ניתן להגיש בקשה אחת בלבד למסלול אחד בלבד מבין השלושה.

3.17.1.2 ניתן לזכות במענק ההזנק פעם אחת בלבד.

3.17.2 יתר ערוצי התמיכה של הקרן הלאומית למדע:

3.17.2.1 הגשות מקבילות באותו מחזור הגשות: לא ניתן להגיש במקביל בקשה למסלול ההזנק של תכנית מבריא ובקשה למענק בכל מסלולי הקרן, אף אם הבקשות שונות.

3.17.2.2 מענקים מקבילים: ניתן להגיש בקשה למסלול ההזנק של תכנית מבריא במקביל למענק פעיל בתכניות אחרות של הקרן (למעט אלה שאינן מאפשרות קיום מענק במקביל), ובתנאי שהצעות המחקר שונות מהותית. (כמפורט בסעי' 3.15).

3.18 הרופא-חוקר המגיש:

3.18.1 הבקשה למענק הזנק תכלול רופא-חוקר ראשי אחד בלבד.

3.18.2 רופא-חוקר מגיש יופיע בבקשה כחוקר ראשי.

- 3.18.3 הרופא-חוקר המגיש מוחזק על-ידי הקרן כאחראי על תוכן הבקשה למענק המחקר ועל ביצוע המחקר בהתאם לבקשה שאושרה.
- 3.18.4 אם לאחר ההגשה לקרן, לא יוכל הרופא-חוקר המגיש לקיים את המחקר המוצע מסיבה כלשהי (עזיבת הארץ, פרישה, שינוי מעמד אקדמי וכד'), יש לעדכן על כך את הקרן מיידית.
- 3.18.5 הבקשה נשפוטת על פי המתכונת בה הוגשה לקרן; לכן, מימונה מותנה בכך שלא נעשה בה שינוי כלשהו לאחר אישור המימון. מסיבה זו:
- 3.18.5.1 המענק ניתן לרופא-החוקר המגיש, רשום על שמו ומחייב את שיתופו במשך כל תקופת המימון. לפיכך, לא ניתן לשנות את סטטוס הרופא-חוקר המגיש את המענק, להקפיא את המענק או להעבירו לחוקר אחר מסיבה כלשהי.
- 3.18.5.2 רופא-חוקר העובר לבית חולים אחר זכאי להעביר את המענק למוסד החדש (כולל הציוד שנרכש לצורך הקמת המעבדה), ובלבד שהמוסד אליו עובר החוקר נמצא ברשימת המוסדות שחוקריו זכאים להגיש בקשות לקרן. במקרה כזה יש לקבל את הסכמת שני המוסדות ואישור הקרן.
- 3.19 הקרן עשויה לשלוח את הבקשה (או חלקה) לגורמים חיצוניים, שאינם קשורים לתהליך השיפוט, הפונים לקרן כמממנים פוטנציאליים. בכל מקרה, העברת הבקשה כנ"ל תעשה כנגד התחייבות הגורם החיצוני לשמור על סודיות המידע.
- 3.20 לקרן אין ענין ועמדה בכל הקשור לקניין רוחני ולתמלוגים הנובעים מתוצרי המחקרים הממומנים.
- 3.21 כל חריגה מכללים אלה טעונה אישור מראש ובכתב מהקרן.

4. תקציב הבקשה

- 4.1 המימון בתכנית זו כולל:
- מענק מחקר שנתי בגובה של עד 250,000 ₪ לשנה, לתקופה של עד שלוש שנים (סה"כ עד 750,000 ₪).
  - הארכת המימון לשנתיים נוספות (שלב ב') בתקציב זהה של עד 250,000 ₪ לשנה מותנית בהגשת דוח מסכם לקראת סוף שלב א', אז ייבחנו לעומק הישגי החוקר בשלוש השנים הראשונות כמפורט בסעיף 3.11.1).
- 4.2 בנוסף למענק המחקר, יינתן מענק חד פעמי להשתתפות ברכישת ציוד כתמיכה בהקמת מעבדת המחקר, בעלות כוללת של עד 1.5 מיליון ₪. שיעור ההשתתפות של הקרן הלאומית למדע במענק ציוד זה הוא עד 75% מן העלות, דהיינו 1.125 מיליון ₪, לכל היותר. נדרשת השתתפות של בית החולים בו מוקמת מעבדת המחקר בלפחות 25% מעלות רכישת הציוד.
- 4.3 הנהלת בית החולים תצרך את התחייבותה בכתב להשתתפות ברכישה בסכום השווה לכל הפחות ל-25% מסך עלות הציוד.
- 4.4 על החוקרים לבקש את הסכום הריאלי הדרוש לביצוע המחקר ולנמק את סעיפי התקציב הדרושים כמקובל בתכניות המענקים של הקרן.
- 4.5 וועדת השיפוט תבחן את ההלימה בין התקציב המבוקש לצרכי המחקר והיקפו. חוסר התאמה בין תכנית העבודה לתקציב המבוקש עלול לפגוע בסיכווי הזכייה של הבקשה.
- 4.6 **תקורה** בסך 17% תיכלל אוטומטית. התקורה מחושבת על הסכום המבוקש כולו למעט סעיפי הציוד. אין לגבות תקורה/דמי טיפול על ההקצבות לציוד.
- 4.7 ניתן לכלול ציוד שנרכש החל מאוקטובר של שנת ההגשה (2023), ובמהלך שלוש השנים האקדמיות הראשונות של המענק. אין לכלול פריטים שנרכשו לפני/מעבר למועד זה.
- 4.8 **כללי התקצוב הם בדומה לכללים הנהוגים במסלולי המחקר הרגילים של הקרן.**
- 4.9 מובהר בזאת כי כל פריט ציוד, לרבות מחשבים וציוד מחשוב, הנרכש מכספי המענק הינו רכוש של המוסד ומושאל לרופא-החוקר לתקופת המחקר. במקרה שחוקר עובר למוסד אחר, כל עוד מוסד זה מוכר ע"י הקרן, רשאי להעביר גם את הציוד, בהסכמת שני המוסדות.
- 4.10 הקרן רשאית להקטין את ההקצבה או להפסיק את תמיכתה במחקר במקרה שיופר אחד מן הכללים הנ"ל.
- 4.11 כל חריגה מהסעיפים הנ"ל טעונה את אישור הקרן מראש ובכתב.

*****

הערה: בקשות לחריגות מנהלי הקרן (למעט בנושא מועדי הרשמה והגשה) יישקלו לגופן.

לברורים נא לפנות בכתב בלבד לכתובת mavri@isf.org.il

החלטות הקרן ישלחו עד סוף יולי 2024.